

Årdal kommune

Sakspapir

Saksnr	Utval	Møtedato
091/09	Formannskapet	09.06.2009
038/09	Kommunestyret	18.06.2009

Sakshandsamar: Ingvar Laberg

Arkiv: K1-130,
K3-&85

Arkivsaksnr. 08/1799

Medlemskap i Sogn regionråd

Kort samandrag

Sogn regionråd sitt verkeområde og arbeidsmåte har ved ulike høve vore tema siste året, både uformelt og i formelle samanhengar. Frå Årdal si side har desse problemstillingane vore aktuelle:

- Om rådet sin politiske rolle gradvis har komme i bakgrunn for forvaltningsspørsmål og tenesteproduksjon, og om utviklinga i retning av eit nytt forvaltningsnivå er rette vegen å gå for rådet.
- Om forholdet mellom ÅLAV-samarbeidet og arbeidet i Sogn regionråd.

Ordføraren i Årdal har teke initiativ til å endra rådet sitt virkeområde og arbeidsmåte med sikte på å styrka rådet sin politiske rolle. Eit knapt fleirtal i rådet ynskjer at rådet skal halda fram i si noverande organisasjonsform. Ordføraren inviterer difor til ein politisk prosess i formannskap / kommunestyre med sikte på å avklare Årdal kommune sin vidare posisjon i rådet.

Rådmannen si tilråding:

1. I samsvar med § 2 Medlemsskap i Sogn regionråd sine vedtekter, varslar Årdal kommune utmelding frå rådet pr. 30.juni 2009, slik at utmeldinga skjer frå 1. januar 2010.
2. Rådmannen får fullmakt til å gjennomføre utmeldinga.

09.06.2009 FORMANNSKAPET

Rådmannen si tilråding vart teke opp til røysting.

Røysting.

Rådmannen si tilråding vart vedteke – samrøystes.

FS-091/09 VEDTAK:

1. I samsvar med § 2 Medlemsskap i Sogn regionråd sine vedtekter, varsler Årdal kommune utmelding frå rådet pr. 30.juni 2009, slik at utmeldinga skjer frå 1. januar 2010.
 2. Rådmannen får fullmakt til å gjennomføre utmeldinga.
-

Vedlegg:

Dok.dat	Tittel	Grad	Dok.ID
28.05.2009	Vedtekter Sogn regionråd, 07.02.03,		74744
02.06.2009	Referat - ordførarsamling i Sogn regionråd - 29.01.09		74987
29.05.2009	Møteprotokoll		74874

Ikkje vedlegg:

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.

Kommunelova § 27

Saksutgreiing

Sogn regionråd er skipa som eit interkommunalt selskap med heimel i §27 i kommunelova. Rådet er sett saman av kommunane Vik, Balestrand, Leikanger, Sogndal, Luster, Årdal, Lærdal og Aurland.

Sogn regionråd skal vere ein felles arena med fokus på å sikre og vidareutvikle rammevilkåra for busetnad og næringsliv i regionen. Sogn regionråd skal òg fungere som base for definerte prosjekt og vidare ha som mål å samordne og forenkle oppgåver for eigarane.

Ordførarane er kommunane sine representantar i rådet, med varaordførarane som vararepresentantar.

Det vart føreteke ei ekstern evaluering av arbeidet i rådet i 2002. Etter dette har ein ikkje hatt ei grundig evaluering, men ved fleire høve, formelt og uformelt, hatt tilløp til vurdering av rådet sin rolle.

Ordføraren i Årdal har i lengre tid stilt spørsmål om rådet sin politiske rolle gradvis har komme i bakgrunn for forvaltningsspørsmål og tenesteproduksjon, og om utviklinga i retning av eit nytt forvaltningsnivå er rette vegen å gå for rådet. Formelt har ordføraren teke desse initiativa til korleis rådet kan utvikla seg i ynskt retning:¹

Møte i Sogn regionråd i Lærdal 05.12.08:

Sak 34/08 Avtale om drift av sekretariatet for Sogn regionråd: Tilrådinga var å inngå ny avtale om drift av sekretariatet etter 31.12.2009. John Normann Melheim (møtte for Arild Ingar Lægreid) kom med følgjande framlegg:

1. *Det må føretakast ei evaluering av Sogn regionråd sitt verkeområde og arbeidsmåte. Evalueringa skal særleg belysa korleis det politiske samarbeidet i regionen kan styrkast, t.d. ved å gjera rådet om til eit ordførarforum. Evalueringa skal slutførast og leggjast fram til drøfting i rådet innan 1. Juni 2009.*
2. *I påvente av resultatet av evalueringa, vert noverande avtale om drift av sekretariatet for Sogn regionråd sagt opp med verknad frå 31.12.2009.*

I diskusjonen som følgde kom det opp framlegg om å arrangere ei eiga ordførarsamling, bestemt til Hafslo 29.01.2009. Rådet slutta seg til, etter ynskje frå Melheim, å oversenda pkt. 1 i framlegget til ordførarsamlinga. Pkt 2 vart avvist mot Melheim si røyst og rådmannsgruppa fekk i oppdrag å utarbeide framlegg til ny avtale.

Ordførarsamling i Sogn regionråd, Hafslo 29.01.09:

Føremålet med samlinga var å føra vidare diskusjonen om rådet sitt verkeområde og arbeidsmåte. Knut Henning Grepstad innleia møtet med temaet: *Ein mogleg resept for å gjere Sogn regionråd til eit slagkraftig verktøy i arbeidet med å styrke regionen?* Ordførarane Arild Ingar Lægreid og Olav Lunden orienterte om ÅLAV og BLLS-samarbeidet.

Frå Årdal si side vart på nytt behovet for å styrka rådet sin politiske rolle framheva. Dette kan skje ved å plassere tenestesamarbeidet i ÅLAV og BLLS, og ved å etablere rådet som eit rent ordførarforum. I diskusjonen kom det fram 3 alternativ om samansettinga:

1. Ordførarforum
2. Ordførarforum og i tillegg ein politikar t.d. frå opposisjonen eller varaordførar.
3. Eitt møte i året med både ordførarane og opposisjonen/ varaordførane medan dei andre møta er ordførarforum.

Samansettinga av rådet vart ikkje konkludert, men skulle opp som sak i påfølgjande møte i rådet.

Samlinga på Hafslo summerte opp ei rekke felles, politiske saker som det var semje om å arbeida med.

Møte i Sogn regionråd, fylkeshuset Hermansverk 24.04.09:

Sak 2/09 Samansetting av rådet. Saka var lagt fram utan tilråding. I møtet vart desse to framlegga handsama:

Arild Ingar Lægreid: ' Sogn regionråd vert eit ordførarforum. Nye vedtekter må behandlast på neste møtet i rådet.'

Jarle Aarvoll: Sogn regionråd held fram i si noverande organisasjonsform, jf. Vedtekter av 07.02.03.'

Røystetalet synte 4 – 4 og framlegget frå Jarle Aarvoll vart vedteke med leiaren si dobbeltrøyst.

Parallelle drøftingar i ÅLAV-samarbeidet:

Parallelt med drøftingane om samarbeidet i Sogn regionråd, har ordførargruppa i ÅLAV drøfta korleis ÅLAV-samarbeidet kan vidareutviklast, sist i møte i styringsgruppa i Aurland 17.04.09. Til møtet låg det føre notat som tok føre seg den historiske utviklinga samt ein gjennomgang av ulike samarbeidsformer innanfor interkommunalt samarbeid. Det var semje om å utarbeida ei felles sak til kommunestyra i ÅLAV-kommunane, som skal trekka opp hovudlinene for det vidare samarbeidet. Saka blir først drøfta i felles møte mellom formannskapa i ÅLAV-kommunane (05.06.09) og lagt fram for kommunestyra før sommarferien.

Økonomiske konsekvensar

Ved ei eventuell utmelding må dei økonomiske konsekvensane avklarast med rådet / sekretariatet.

Vurdering

1. Om tenestesamarbeid i ÅLAV – BLLS

Årdal sin posisjon er at tenestesamrbeidet i hovudsak må utviklast innanfor ÅLAV – BLLS. Det er semje i ÅLAV om å formalisere dette samarbeidet innanfor vertskommunemodellen på fleire området. Det kan sjå ut som tilsvarende interesse, d.v.s. å formalisere tenestesamarbeidet, ikkje er til stades innan for BLLS, men at dei ynskjer dette samarbeidet i regi av Sogn regionråd. Resultatet er ei utvikling med prosjektstillingar og funksjonar på regionalt nivå. Nokre av områda / funksjonane har til no vore finasierte av fylkesnivået, med slike midlar blir i mindre grad tilgjengelege, og spørsmålet om finansiering oppstår i Sogn regionråd og utviklinga av eit nytt forvaltningsnivå kan bli resultatet.

2. Om samansetjinga i rådet og korleis det har utvikla seg.

§3 i vedtekten legg opp til at rådet består av ordførarane og at rådmennene kan møta. Dette har utvikla seg til at rådmennene alltid møter (i hovudsak) og at dei for sin del har fast møtepunkt veka før rådet møter. På Sogn regionråd si heimeside står dette om måten rådmennene samarbeider på:

Rådmannsgruppa

Rådmannsgruppa er eit samarbeidsforum som har til føremål å bidra til erfaringsutveksling mellom kommunane og utvikle samarbeid om kommunal forvaltning og tenesteproduksjon i regionen. Dette skjer dels på oppdrag frå Sogn regionråd.

Samarbeidet er ikkje ei samanslutning eller eit organ i høve til lovverket, men er formalisert i den grad gruppa får oppgåver frå Sogn regionråd. Vidare er samarbeidet strukturert med jamnleg møtefrekvens og ein leiar vert valt for eitt år om gongen.

Rådmannsgruppa i Sogn regionråd har desse faste medlemmane i 2009:

Tore Eriksen, Luster kommune
Ingvar Laberg, Årdal kommune
Oddbjørn Ese, Vik kommune
Odd Arve Rakstad, Leikanger kommune
Vidar Roseth, Balestrand kommune
Mogens Schanke Eikum, Aurland kommune
Lasse Sælthun, Lærdal kommune
Jostein Aanestad, Sogndal kommune
Tore Eriksen er leiar for gruppa.

Dagleg leiar i Sogn regionråd, Karina Nerland, vil vera fast deltagar på møta og vil delta i fleire av gruppa sine prosjekt.

Det er altså ikkje ei formell tilknyting mellom 'rådmannsgruppa' og rådet, men den faste representasjonen i rådsmøta kan framstå som institusjonalisert utan at dette er heimla i rådet sine vedtekter, der det heiter at '...rådmennene kan møta. I utgangspunktet er heller ikkje sekretariatet / dagleg leiar knytt opp mot rådmannsgruppa, men i praksis har rådmannsgruppa teke i bruk rådet sin daglege leiar som sekretær. Slik sett framstår rådmannsgruppa i stadig

større grad som rådet sitt sekretariat, medan dagleg leiar er 'redusert' til å vera sekretær både for rådet og rådmannsgruppa.

Denne utviklinga utsydeleggjer rådet sin politiske rolle i regionen. Difor har Årdal sin posisjon vore å etablere eit ordførarforsa, slik som §3 i vedtektena eigentleg føreskriv. Det er fornuftig at rådmennene i regionen samarbeider, men i saker som har utgangspunkt i politiske drøftingar, bør rådmennene vera til disposisjon i utgreiingsarbeid på bestilling frå rådet, og såleis møta i rådet etter rådet sitt behov.

Sogn regionråd er langt på veg usynleg i det politiske samarbeidet i regionen, jfr. m.a. at media syner lita interesse for kva som skjer i rådet. Samstundes er forankringa av rådet sitt arbeid i dei ulike formannskapa / kommunestyra svak. Det motsette burde vera tilfelle, at rådet sitt arbeid må byggja på formannskapa / kommunestyra sine politiske initiativ. Eit reink ordførarforum vil styrka det politiske arbeidet og samspelet med dei ulike kommunane. På den andre sida vil det politiske arbeidet mot sentralt nivå (gjennom partikanalane, møte med Stortingsbenken o.s.v.) bli meir slagkraftig i høve å sikra regionen rettmessig plass i politiske prioriteringar.

3. Konsekvensar ved ei omlegging til ordførarforum

- Den politiske leiinga (ordførarane i regionen) brukar tida til å samarbeida om strategiske spørsmål til beste for regionen, med forankring innover i eigne kommunar, men og som samordnande organ i høve fylkeskommunalt og statleg politiske nivå.
- Sekretariatsfunksjonen og medlemskommunane sin kostnad med å driva samarbeidet kan reduserast, men rådet må ha tilgang til sekretærhjelp som understøttar det politiske arbeidet i rådet.
- Ordninga legg til rette for å utvikla tenestesamarbeidet innanfor ÅLAV og BLLS-samarbeida. Desse områda utgjer fornuftige einingar som lett kan tilpassa seg ulike samarbeidsmodellar, til dømes organisering etter vertskommuneprinsippet.

4. Vegen vidare for Årdal kommune sin rolle i det regionale samarbeidet.

Framstillinga over syner ordføraren sine initiativ i rådet i høve til å gi rådet slagkraft som politisk organ. Dette har ikkje lukkast, jfr. vedtaket i sak 2/09 Samansetjing i Sogn regionråd.

Det er særstakt uheldig at avrøystinga i denne saka delte rådet i to, ordførarane på nordsida og sørsida av fjorden. Det syner at dei avklaringane ein såg ut til å oppnå i 'Hafslo-møtet', ikkje stakk djupt nok til å gje rådet ei ny og slagkraftig rolle i regionen. Tida er difor inne til å ta ein grundig diskusjon om Årdal si deltaking i eit samarbeid ein har litra tru på vil utvikla seg i rett retning.